

SUM MAR IES!

HELSINKI, ESPOO JA VANTAA: KAUPUNKEIHIN KYTKETYT MERKITYKSET VERKKO- KESKUSTELUISSA

Jarmo Harri Jantunen, Terhi Ainiala,
Salla Jokela & Jenny Tarvainen

Urbaria Summary 2022/5

Helsinki, Espoo ja Vantaa: kaupunkeihin kytketyt merkitykset verkkokeskustelussa

Jarmo Harri Jantunen
professori
Jyväskylän yliopisto

Terhi Ainiala
yliopistonlehtori
Helsingin yliopisto

Salla Jokela
yliopistonlehtori
Tampereen yliopisto

Jenny Tarvainen
väitöskirjatutkija
Jyväskylän yliopisto

- Tutkimme, millaisia merkityksiä pääkaupunkiseudun kaupunkeihin kytketään verkkokeskusteluissa. Eli mistä asioista puhutaan, kun Helsingistä, Vantaasta ja Espoosta puhutaan verkossa.
- Tutkimus antaa myös viitteitä siitä, mitkä voivat olla laajemminkin yleisiä asioita, jotka nousevat esiin muista kaupungeista keskusteltaessa.
- Tieteidenvälisessä tutkimuksessa yhdistyvät diskurssintutkimus, nimistöntutkimus, maantiede ja paikkatietomenetelmät.
- Aineistona on Suomi24-foorumin keskusteluista koottu korpus eli sähköinen tutkimusaineisto, jonka koko on 2,7 miljardia sanaa.
- Yleisimmät Espoota, Helsinkiä ja Vantaata koskevien keskustelujen aihepiirit ovat paikat ja suunnat, asuminen ja liikkuminen. Kaupunkien välillä on kuitenkin monenlaisia eroja.
- Helsinkiä ja helsinkiläisiä verrataan usein yleisesti muuhun Suomeen ja jopa muuhun Eurooppaan, mutta Espoon ja Vantaan kohdalla tällaisia keskusteluja ei käydä. Espoota ja Vantaata koskevissa keskusteluissa pääpaino on usein alueellisissa piirteissä.

Katsaus kansalaisten käsityksiin pääkaupunkiseudun kaupungeista

Tutkimuksen avulla on saatu arvokasta tietoa siitä, millä tavoin suomalaiset puhuvat pääkaupunkiseudun kaupungeista ja millaisia merkityksiä niihin liitetään. Koska aineisto ei ole tutkimuskäyttöön koottua vaan spontaanisti syntynyttä, tuhansien käyttäjien käymää verkkokeskustelua, se tarjoaa kattavan näkymän kansalaiskeskusteluihin.

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää monipuolisesti kaupunkisuunnittelussa ja -kehittämisessä sekä brändityössä. Näissä tehtävissä on keskeistä ymmärtää, millaisia merkityksiä kaupunkeihin ja kaupunginosiin kytetään. Tällöin voidaan suunnitella toimivia asukaskyselyjä ja muita osallistamisen prosesseja. Saadun tutkimustiedon avulla voidaan myös ottaa mahdolliset asukkaiden väliset konfliktit ja väärinymmärrykset sosiaalisesti kestäväällä tavalla huomioon.

Menetelmät ja aineisto

Tutkimuksessa hyödynnetään useita menetelmiä, joista keskeisimpiä ovat korpustutkimus, diskurssintutkimus, nimistöntutkimus ja paikkatietomenetelmät. Aineistona on Suomi24-foorumin keskusteluista koottu korpus, jossa on noin 2,7 miljardia sanaa.

Tutkimus on toteutettu sähköisiä aineistoja hyödyntävänä diskurssintutkimuksena. Kustakin kaupungista on poimittu 300 tilastollisesti merkitsevintä avainsanaa käyttäen hakusanoina kaupunkien virallisia nimiä ja yleisiä epävirallisia nimiä *Hesa* ja *Stadi*. Nämä avainsanat on ryhmitelty edelleen merkitysluokkiin, jotka kertovat siitä, mistä näkökulmasta kaupungeista puhutaan. Saatuja tuloksia on analysoitu paitsi määrällisesti myös laadullisesti.

Avainsanat ovat ilmauksia, jotka esiintyvät tutkittavan ilmiön kontekstissa hyvin taajaan verrattuna johonkin toiseen ilmiöön ja sen kontekstiin. Avainsanoja analysoitaessa käytetään usein hyväksi kahta sähköistä tekstiaineistoa: varsinaista tutkimusaineistoa ja vertailuun sopivaa vertailuaineistoa. Kun halutaan selvittää esimerkiksi sitä, millaista on kahteen kaupunkiin liittyvä keskustelu, muodostetaan molempiin kaupunkeihin liittyvistä keskusteluista aineistot, joita verrataan keskenään. Avainsanoiksi nousevat tilastollisin perustein ne sanat, jotka esiintyvät useasti toisen kaupungin tekstiympäristössä mutta eivät toisen.

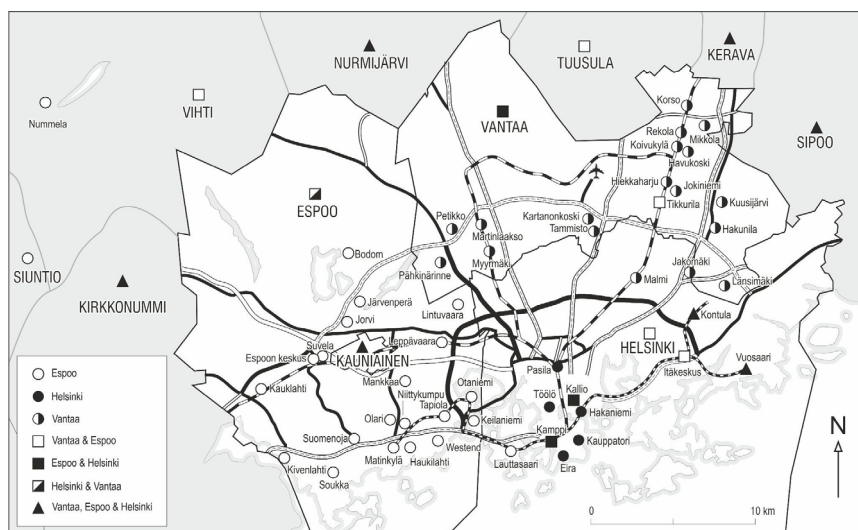
Tulokset: Helsinkiä verrataan yleisesti Suomeen ja muuhun Eurooppaan, kun taas Vantaata ja Espoota koskevat keskustelut ovat paikallisempia

Yleisimmät Espoota, Helsinkiä ja Vantaata koskevien keskustelujen aihepiirit ovat seuraavat: **paikat ja suunnat kaupunkien sisällä, lähialueilla ja kauempana, asuminen ja sen muodot ja liikkuminen yksityisillä tai julkisilla kulkuneuvoilla**. Kaupunkien välillä on kuitenkin monenlaisia eroja.

Helsinkiä ja helsinkiläisiä verrataan usein yleisesti muuhun Suomeen ja jopa muuhun Eurooppaan, mutta Espoosta ja Vantaasta tällaisia keskusteluja ei käydä. Maakuntien ja ulkomaiden kaupunkien nimet, kuten *Savo, Lappi, Tukholma* ja *Lontoo*, yhdistyvät aineistossa ainoastaan Helsinkiin. Myös muualla Suomessa asuvia, esimerkiksi savolaisia, nostetaan esiin vain Helsinkiä koskevassa keskustelussa.

Espoon ja Vantaan keskusteluissa pääpaino on usein niiden hallinnollisten rajojen sisällä sijaitsevilla paikoilla ja kaupunginosilla. Helsinki erottuu naapurikaupungeistaan esimerkiksi siinä, että erilaisia asuintaloja ja -tyyppejä koskevat avainsanat ovat moninaisempia ja tavallisempia Espoolle ja Vantaalle (esim. *kolmio, kerrostalo, omakotitalo*). Yleisesti slangisanat taas korostuvat Helsingin aineistossa (esim. *lande, hima, dösä*).

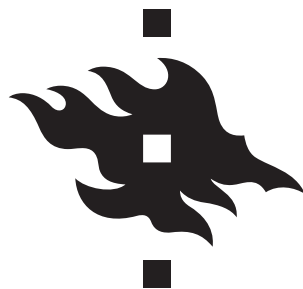
Suomen pääkaupunkina ja kaupunkielämän keskuksena Helsinki yhdistyy länsimaisiin käsityksiin suurkaupungeista poliittisen vallan, sosiaalisen varautuneisuuden ja muodollisen kohteliaisuuden tyyssijoina. Samalla Helsinki on tärkeä solmukohta, jonka kautta ihmiset määrittelevät suhdettaan niin pääkaupunkiseutuun, kansainvälisiin verokkikaupunkeihin kuin maakuntiinkin. Tulokset ovat linjassa aiempien tutkimusten kanssa, joiden mukaan Helsingillä on erityisasema suomalaisten maantieteellisessä mielikuvituksessa ja valtion tilallisessa järjestyksessä.

Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteydessä mainitut paikannimet, jotka viittaavat pääkaupunkiseudun tai sen ympäryskuntien paikkoihin.

Viitetiedot:

Jantunen, Jarmo Harri, Ainiala, Terhi, Jokela, Salla & Tarvainen Jenny 2022: Mapping Digital Discourses of the Capital Region of Finland: Combining Onomastics, CADS, and GIS. – *Names* 70: 1, s. 19–39.
<https://ans-names.pitt.edu/ans/article/view/2289>

UNIVERSITY OF HELSINKI

TOIMITUS / EDIT

Iiris Koivulehto
Kaupunkitutkimusinstituutti Urbaria

OTA YHTEYTTÄ / CONTACT

urbaria@helsinki.fi
0294150056 / 0504719810

SEURAA / FOLLOW US

@urbariahelsinki
www.helsinki.fi/urbaria

PL 4 (Yliopistonkatu 3)
00014 Helsingin Yliopisto